

Vicent Andrés Estellés és enterrat a Burjassot entre mostres de condol popular i institucional

No hi havia a València un poeta com ell

El que és considerat per alguns el millor poeta en llengua catalana des d'Ausiàs Marc, moria el passat 27 de març. Després de tota una vida de salut delicada, una segona trombosi cerebral s'enduia Vicent Andrés Estellés als 68 anys d'edat. La cultura catalana rebia un altre dur colp.

Els estrets carrers de Burjassot —quasi engolit per València però encara amb aquell sabor de poble antic que va veure nàixer Estellés l'any 1924— van ser testimonis el passat 29 de març d'una manifestació inusualment silenciosa i greu. No hi havia pancartes ni consignes. S'hi aplegaven persones de tarannà i ideologies diverses però en aquells moments unides en el sentiment de condol i solidaritat. Per sobre de les encaixades i de les converses dels aplegats, planava un angoixat interrogant: Sanchis Guarner, Fuster, Estellés... ¿qui ens queda?, ¿qui prendrà el relleu d'aquesta generació emblemàtica? Massa cops seguits per a la cultura del País Valencià, per a la cultura catalana. Aquesta era l'amarga sensació que es vivia aquell matí de primavera pels carrers de Burjassot.

UN ADÉU CONCORREGUT

Centenars de persones, entre les quals les principals autoritats valencianes, s'afegiren a l'emotiu adéu al "fill del forner que feia versos", com ell volia que el recordaren en el poema que relatava el seu hipotètic enterrament. A l'església de Sant Miquel de Burjassot, on el capellà Eduard Arnau oficià en català la cerimònia religiosa, acudiren el president de la Generalitat, Joan Lerma, el president de les Corts Valencianes, Antoni Garcia Miralles, quatre membres del Consell (López, Garcia Reche, Font de Mora i Colomer), la presidenta de la Diputació de València, Clementina Ródenas, els diputats Joaquim Calomarde (PP), Ciprià Ciscar (PSOE) i Ricard Peralta (EU) i el rector de la Universitat de València, Ramon Lapiedra, entre molts d'altres càrrecs públics. L'alcalde de València, Rita Barberà, arribà tard a l'ofici i ocupà un lloc a les files del darrere de l'església, tornant a l'ajuntament immediata-

ment després d'haver expressat el condol a la família del poeta.

Moltes cares conegudes del món de la cultura, alguns d'ells amics personals de Vicent Andrés Estellés, no volgueren tampoc faltar a l'últim adéu al poeta. L'escultor Andreu Alfaro, el cantant i actor Ovidi Montllor —que ha transformat en cançons alguns dels seus poemes—, el músic Toti Soler, l'escriptor Oriol Pi de Cabanyes (com a president de la Institució de les Lletres Catalanes, fou l'únic representant institucional del Principat), el cantant Lluís Miquel Campos, els escriptors Marc Granell, Vicent Ventura, Salvador Jàfer i Jaume Pérez Montaner —de qui publiquem un escrit sobre la poesia d'Estellés en les pàgines següents—, l'editor Eliseu Climent, l'artista Rafael Armengol o polítics com Ricard Pérez Casado, Francesc de P. Burguera i Josep Guia, es mesclaven entre els ciutadans anònims i atenien els mitjans de comunicació amb les seves visions personals del poeta.

En la seva homilia, mossèn Eduard Arnau ressaltava la gran humanitat de Vicent Andrés Estellés, més enllà de la seva vàlua com a escriptor: "Moltes persones, llegint els seus poemes, s'hauran sentit més humans i més membres d'aquest poble". El mateix president de la Generalitat valenciana, Joan Lerma, recordava als periodistes que Estellés "va ser una figura que ha marcat una generació i marcarà també les generacions futures".

EMOTIU ACTE AL CEMENTIRI

En sortir de l'església i abans d'enfilar cap al cementiri, el fèretre del poeta va ser cobert amb una senyera. La viuda d'Estellés, Isabel, i els seus dos fills, Carme i Vicent, començaren a caminar darrere del cotxe fúnebre i d'una filera de joves portant les nombroses corones de

flors remeses per institucions, entitats i particulars.

El llarg camí fins al cementiri, sota el sol intens del migdia de primavera, va ser recorregut pels assistents a pas lleuger i en silenci. La gent de Burjassot eixia als portals i balcons i preguntava, com en el poema, qui era el que enterraven amb tant d'acompanyament. Alguns veïns s'afegiren a la comitiva.

L'última avinguda, als afores del poble, on ja no hi ha habitatges, duu el nom de Vicent Andrés Estellés. Alguna mà invisible l'havia esborrat fa anys, sense que ningú s'haguera decidit a netejar la placa per a l'ocasió.

En arribar al cementiri, el silenci donà pas a un fort aplaudiment. Grups de joves estudiants, amb flors a la mà, esperaven la comitiva. El taüt fou entrat a braços per familiars i amics fins al carrer interior on tenia assignat el nínxol. En el moment de ficar-hi el taüt dins —amb la senyera i tot—, l'emoció pujà de to; amb els solemnes compassos de la "Muixeranga", entonada per una dolçaina anònima, algunes mans amb quatre dits o el puny alçats, una bandera estelada desplegada per uns joves al darrere, més aplaudiments, plors i silenci de nou.

Lerma i les altres autoritats seguiren aquesta cerimònia en un segon terme, barrejats entre el nombrós públic, més d'un miler de persones. L'alcalde de Burjassot, Josep Lluís Andrés Chavarrias, tingué per Vicent Andrés Estellés uns paraules d'agraïment, i el cantant Paco Muñoz recità una poesia d'Estellés. La filla de l'escriptor escrigué sobre el guix de la làpida llisa el nom del seu pare i les dates de naixement i defunció, i ho rubricà tot amb les quatre barres.

Vicent Andrés Estellés, que tantes vegades havia conviscut literàriament amb la mort, descansa en pau al seu poble natal.

Joan Vila i Triadú